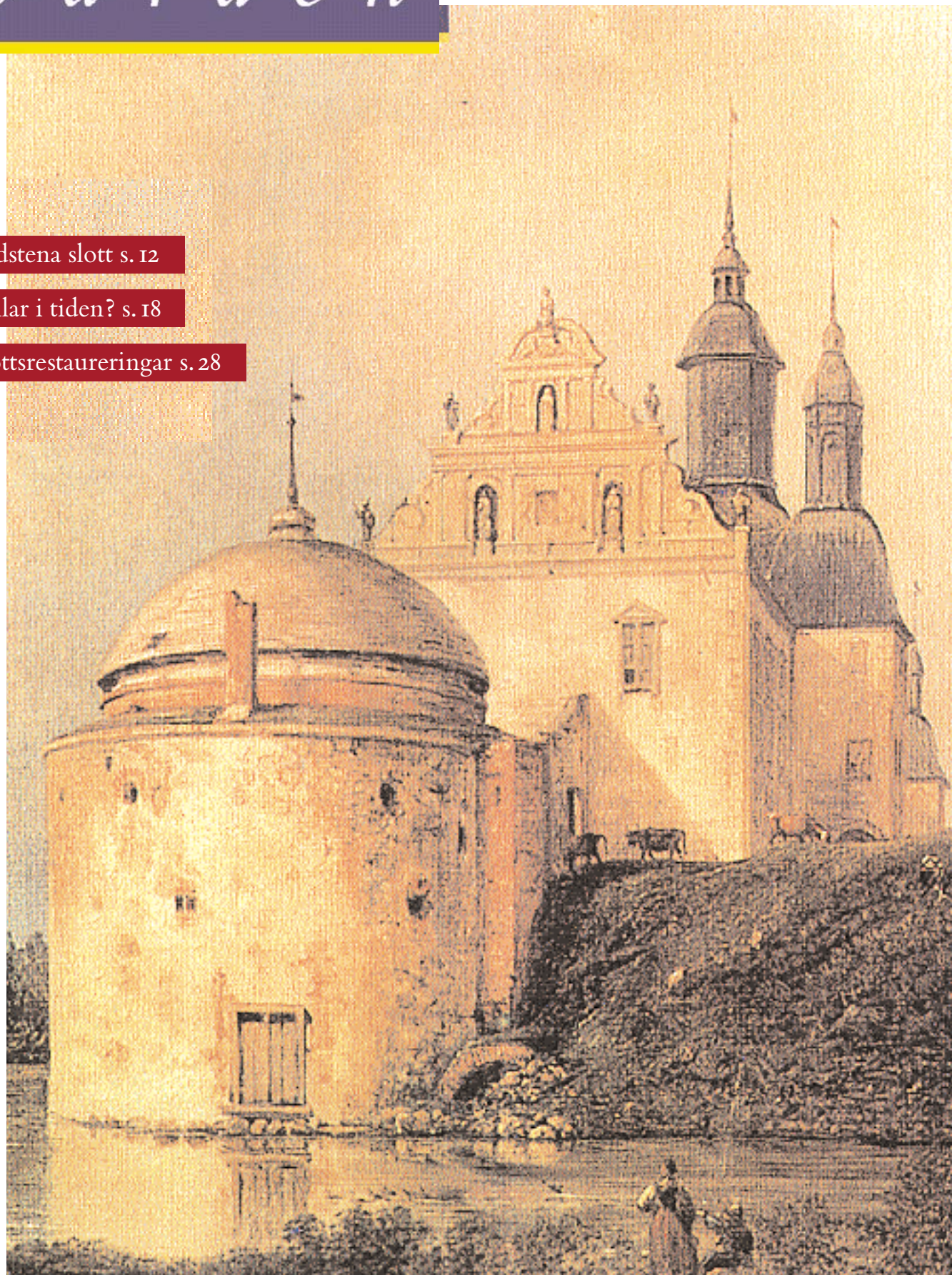

Vadstena slott s. 12

Vallar i tiden? s. 18

Slottsrestaureringar s. 28

Innehåll

Ledare:

Bygga nytt eller 'gammalt' ____ 2

Ärva, bruka och berika _____ 3

Vadstena – statens intresse ____ 4

Den medeltida
stadsdelen Sanden _____ 8

Vadstena slott _____ 12

Vallar i tiden? _____ 18

Landsarkivet
i Vadstena 1899–1999 _____ 24

Slottsrestaureringar
i ett 100-årigt perspektiv ____ 28

Från vision till verklighet ____ 36

Vadstena-Akademien _____ 40

Utges av Statens fastighetsverk
med fyra nummer om året

Postadress: Box 2263, 103 16 Stockholm

Gatuadress: Järntorget 84

Telefon: 08-696 70 00, **Telefax:** 08-696 70 01

E-post: kulturvarlden@sfv.se

ISSN 1104-845X

Ansvarig utgivare och redaktör:
Hans Landberg

Artikelförfattarna svarar för artiklarnas
innehåll. Endast artiklar signerade SFV
samt s. 2 uttrycker myndighetens åsikt.

Medverkande i detta nummer:

Rikard Hedvall, Per-Anders Johansson,
Hans Landberg, Astrid Lande, Jan Lisinski,
Roland Persson, Per Rydberg, Björn Segrell,
Eva Strömberg, Göran Söderström,
Axel Unnerbäck, Christer Wadelius,
Claes Westling.

Foto/illustrationer:

ATA 16c, 28a, 30a, 31a, 31b;
Christer Elderud 3, 36, 37; Peter Han 6a,
7a; KrA 14b, 14c, 16a, 16b; KTH 33c;
Hans Landberg 6b, 14a, 15, 34b; Jan Lisinski
30b, 31c; NM 33a, 33b; Bengt Nordgren
39; Christer Pöhner 32b; RAÄ uv öst 9, 10,
11; Per Rydberg 12a, 18, 19, 20, 22, 23;
Olle Strandberg 2;
Örebro läns museum 32a.

Omslag: Vadstena slott, oljemålning
från 1800-talets början, detalj.

Produktion: Statens fastighetsverk

Layout och typografi: Marie Glase

Tryckeri: Trydells, Laholm

Prenumeration: Statens fastighetsverks
anställda och hyresgäster får automatiskt
SFV KulturVärden.

Andra som är intresserade av att få
tidningen kan prenumerera mot en
expeditionsavgift. Se sista sidan!

Bygga nytt eller 'gammalt'

Den soliga sommar som när detta skrivs fortfarande slår alla värme-
rekord har väl snarare lockat oss till badstränderna än till sevärdheter av
olika slag. Förhoppningsvis har det dock inte inneburit allt för stora
avräck för de olika verksamheterna.

Den 21 augusti invigdes de återuppförda vallarna vid Vadstena slott.
Under hela dagen pågick en mängd olika aktiviteter som kulminerade i
en nära timslång invigningsceremoni följt av middag med dans inne i
de nyinvigda lokalerna.

Det är ingen tvekan om att de nya vallarna med sina torn har skapat
nya möjligheter för framtida användning av slottet. Landsarkivet,
Vadstena-akademien och turistbyrån finns redan där men borggården
och de nya lokalerna ger möjligheter till en mängd framtida
användningar.

Egentligen påbörjades vallarnas återuppbyggnad för 20 år sedan då
den norra vällen byggdes för att inrymma ytterligare lokaler för
landsarkivet. En förutsättning för den utbyggnaden var att de resterande
vallarna skulle uppföras senare. Med utgångspunkt i de förutsättningar
som gällt för den nu färdigställda etappen är resultatet i mitt tycke gott.

Dagen efter invigningen står jag åter på slottets borggård och ser nöjd
på vad som åstadkommit. Några flaggor fladdrar i den varma
sommarr vinden.

Jag har just passerat portvalvet i vasaslottet. Till vänster ser jag till-
byggnaden som färdigställdes i början på 1980-talet, utförd av kalksten
och med stilerade kontreforer. Den har tydliga drag av sin tids
arkitektur. Framför mig och till höger ser jag tornen och de nu till-
komna valarna. De är utförda som vi tror att de såg ut och genomförda
efter ingående diskussioner och moget övervägande. Frågan blir
uppenbar. Är det vi i dag eller arkitekter, antikvarier och besluts-fattare
på 1970–80-talen som har gjort det bästa tillskottet.

I en tid då vi i allt större utsträckning engagerar
oss i vår historia är det inte märkligt att vi söker
en exteriör från forna tider. Men frågan är
vilken tidsepok i slottets 400-åriga historia skall
vi låta vara förhärskande? Var det rätt att uppföra
en kopia eller skall vi med all tänkbar
hänsyn tagen till de befintliga bygg-
naderna låta vår tids formspråk komma
till tals? Vadstena är i det här avseendet
inte unikt men kan bli en intressant
utgångspunkt för en framtida
diskussion om hur vi skall agera i
dessa frågor.

CHRISTER WADELIUS
GENERALDIREKTÖR